UDK: 37.0.371.373.3/.5.378

BBK: 74.58.74,262

«Zamanagóy tálim máseleleri hám keleshekleri: joqarı bilimlendiriw hám mektep ámeliyatı» atamasındaǵı Respublikalıq ilimiy- teoriyalıq hám ámeliy konferenciya materialları toplamı. 2023-j 360 bet

«Zamanagóy tálim máseleleri hám keleshekleri: joqarı bilimlendiriw hám mektep ámeliyatı» atamasındaǵı Respublikalıq ilimiy- teoriyalıq hám ámeliy konferenciya materiallarına respublikamızdıń joqarı hám orta arnawlı oqıw orınları pedagog-xizmetkerleri, úlken ilimiy xizmetker-izleniwshiler, magistrantlar, talabalar ilim-tárbiya máselelerine arnalǵan ilimiy bayanatları kirgizilgen.

Konferenciya materiallarınıń mazmunı hám onda kórsetilgen dereklerdiń durıslıǵına avtorlar juwapker.

JUWAPLÍ REDAKTOR: Q.QOShANOV

REDKOLLEGIYA QURAMÍ:

1. P. Eshmuratov-Ilimiy isler hám innovaciyalar boyınsha prorektor redkollegiya baslıǵı orınbasarı
2. Sh. Saparov-pedagogika fakulteti dekanı., docent
3. A. Nauruzbaeva-pedagogika kafedrası baslıǵı., professor
4. M. Pazilova-pedagogika kafedrası professor w.a., p.i.d (DcS)
5. D. Gaipov- pedagogika kafedrası aǵa oqıtıwshısı (PhD)
6. M. Sobirova- pedagogika kafedrası aǵa oqıtıwshısı, tex redaktor
7. M. Erejepov- pedagogika kafedrası assistent oqıtıwshısı, tex redaktor
8. Sh. Mambetyarov- pedagogika kafedrası assistent oqıtıwshısı, tex redaktor

олардың тилек әрманларын орынлаў, төртинши – өз сырын досларына билдириў, бесинши – өзиниң ҳәм басқалардың сырын сақлаў, алтыншы – шаҳлар сарайында сақ болыў, шийрин тилли болыў, жетинши – тилди тыйып артықша сөйлемеў, сегизинши – мәжилисте тыныш отырыў, артықша сөйлемеў. Бул сегиз қәсийеттиң бәри ол адамда болса, ол досларынан қәлеген нәрсесин ала алады ҳәм әрманына жете алатуғынлығын айтқан.

Пайдаланылған әдебиятлар:

1. Абу Али Ибн Синоның Соғлықни сақлашга доир рисолалари. (Маъсул мухаррир У.И.Каримов) .Т.Фан. 1978., 130-бет.
2. Әдебият 7-класс ушын сабақлық, К.Мәмбетов, Г.Жақсымова, Р.Нийетова., «Нөкис. «Билим» баспасы., 2013-жыл.

Ulıwma bilimlendiriw mekteplerinde huqıqıy tálim-tárbiyanıń zárúrligi

NMPI Pedagogika kafedrası

assistent oqıtıwshısı M.Yerejepov

Bilimlendiriw mákemeleri tálim hám tárbiya beriw oshaǵı esaplanadı. Ertengi kún iyesi bolǵan jaslardı hár tárepleme jetilisken, barkamal insan bolıp qáliplesiwinde mekteplerde berilip atırǵan tálim hám tárbiyaǵada baylanıslı. Sońǵı jıllarda mámleketimizde alıp barılıp atırǵan siyasiy, ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy tarawlardaǵı reformalar elimizdi aldıńǵı rawajlanǵan mámleketler qatarına qosıw, xalqımızǵa múnásip turmıs sharayat jaratıp beriwden ibarat bolıp bul bolsa keleshegimiz iyeleri bolǵan jaslardıń bilimi, tárbiyası, dúnyaǵa jańasha kóz-qarası, zamanagóy bilimlerge tereńnen iye bolıwına baylanıslı.

Mámlekimizdiń bas maqseti esaplanǵan huquqıy demokratiyalıq hám puqaralıq jámiyetti qurıwda huquqıy tárbiya hám huquqıy mádeniyattıń áhmiyeti úlken. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev «Nızam ústinligin támiyinlewde huquqıy mádeniyattı joqarılatıw, puqaralardı nızamǵa húrmet ruwxında tábiyalaw zárúr

áhmiyetke iye»[8] dep atap ótken edi. Puqaralar arasında huquqıy bilimi hám sanası bar shaxslar nızamlardıń mazmun-mánisin ańlap jetiwi, olardı óz huquq hám erkinliklerin biliwi, jámiyette tártiptiń saqlanıwı, qabıl etilip atırǵan normativ-huquqıy húJjetlerden xabardar bolıwı bul puqaralardıń huquqıy mádeniyatınıń qáliplesip atırǵanlıǵınan derek beredi. Oqıwshılarda huquqıy tárbiya hám huquqıy mádeniyattı qáliplestiriwde ulıwma bilimlendiriw mekteplerindegi ótilip atırǵan Tárbiya, Ózbekstan mámleketi hám huquqı tiykarları, Konstituciyalıq huqıq, Mámleket hám huquq tiykarları sıyaqlı pánler úlken áhmiyetke iye.

Konstituciyalıq huquq tiykarları páni oqıwshılarda konstitutsiya boyınsha maǵlıwmatlar berilip yaǵnıy qashan qabıl etilgenligi, huquq tarawları, puqaralardıń huquq hám minnetlemeleri, mámleketti basqarıw normaları haqqında bayan etilgen. Bul temalardı biliw oqıwshılarda birinshiden óziniń jeke, siyasıy, sociallıq huqıqlarıın biliwge, basqanıń huquqların húrmet etiwge, mámleket hám xalıq aldındaǵı minnetlemelerin biliwi, sonday-aq mámleketti basqarıw boyınsha bilimlerge iye bolıwın támiyinleydi.

Mámleket hám huquq tiykarları shaxs, jámiyet, mámleket túsinigi, puqaralıq jámiyet hám huquqıy mámleket tiykarları, mámleket basqarıwınıń shólkemlestiriliwi, huquqıy norma hám qarım-qatnaslar, huquqbuzarlıq, huquq hám minnetlemeler boyınsha nızamshılıq normaları berilgen. Oqıwshılar usı belgilengen temalar boyınsha maǵlıwmatlarǵa iye bolıp barsa huquqıy biliminiń asıwına erisiledi.

Bunnan tısqarı mekteplerde «Siz nızamdı bilesizbe» kórik-tanlawları ótkerilip kelinbekte. Bul tańlaw oqıwshılardıń huquqıy bilimleriniń asıwına, saxnalıq kórinislerindegi waqıyalar arqalı olar arasında hár qıylı huquqbuzarlıq hám jınayatshılıqtıń kelip shıqpawına alıp keliwi múmkin.

Tiyisli huquq qorǵaw uyımları wákilleri hám qánigeleri menen birgelikte huquq hám minnetleme, huquqbuzarlıq hám jınayatshılıq temalarında is-ilajlar

[8] Sh.M.Mirzyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarin ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi// Toshkent. 2017. 12-bet.

rejesi islep shıǵılıp, ushırasıw kesheleri ótkerilse oqıwshılardıń huquqıy mádeniyatınıń qáliplesiwine erisiwimiz múmkin. Bul ushırasıwlardaǵı aytıp ótilgen tema boyınsha maǵlıwmatlar hám bilimler esabat yáki atına emes haqıyqatında da jaslardıń qálbine olardıń sanasına sińdirilse gózlengen maqsetke erisiwimiz múmkinligin ańlatadı.

Bilimlendiriw mákemelerindegi oqıw rejege kiritilgen huquqıy pánlerdi oqıtıwda oqıw baǵdarlamalarına say, jańa interaktiv metodlardan paydalanıw, temalardı túsindiriwde jas ózgesheliklerin esapqa alıw, oqıwshılarǵa huquqıy bilimlerdi kóbirek ápiwayı tilde jetkeriw, naqıl—maqallardan hám ushırma sózlerden paydalanılsa huquqıy bilimleri artadı hám jámiyette hárqanday huquq buzarlıqlar hám jınayatlar bolmawına, hár bir shaxs islep atırǵan isiniń huquqıy aqıbetin ańlap jetiwge, mámleket jaratıp berilgen imkaniyatlardan óziniń huquqların biliw arqalı paydalanıwǵa járdem beredi dep oylaymız.

Paydalanǵan ádebiyatlar

1.Ózbekstan Respublikasi Konstitutsiyası T.2023.

2.Sh.M.Mirzyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarin ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi// Toshkent. 2017. 12-bet.

3.U.Tadjixanov, A.Saidov Huquqiy madaniyat nazariyasi T. 1998

MAZMUNÍ

1-SEKCIYA JOQARÍ BILIMLENDIRIWDE TEORIYA HÁM MEKTEP ÁMELIYATÍNÍŃ BIRLIGI			
Allaniyazov. I. B		**Pedagogíkalíq kóz-qaraslar evolyucíyasíniń bílímlendíríw tarawína tásír.....**	**5**
Allayarov. M. J		**Boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga ekologik ta’lim-tarbiya berish texnologiyalarini takomillashtirish pedagogik muammo sifatida…….**	**8**
Alawatdinova. R. M		**Kishi mektep jasí oqíwshílarína tásir kórsetiwde pedagogikalíq diagnostikadan paydalaníw zárúriyatlarí.....**	**11**
Jumasheva. G. X, Xojalepesova. R. A		**Mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkeminde balalarda biliw kompetenciyasín qáliplestiriw dizimi.....**	**15**
Bekniyazov. B. S		**Taym-menejment umumta’lim maktab rahbarining ish samaradorligini oshirish usullaridan biri sifatida.....**	**18**
Abdurasulov. I. E		**Интерфаол методлар ёрдамида олий таълим талабаларининг маданий компетенцияларини ривожлантириш……**	**22**
Tajetdinova.S.M Mamutova. G		**Baslawísh klass oqíwshílarína muzíka sawatín Interaktiv metodlar arqalí úyretiwdiń áhmiyeti.....**	**28**

Tengelova.D		**Baslawísh klass oqíwshílarín kitap oqíwǵa úyretiwdiń mazmuní.....**	**369**
Қайпенова.Т.О.		**Келешек аўладды инсаныйлық руўхында тәрбиялаўда уллы алымлар пикирлериниң тутқан орны.....**	**372**
Yerejepov.M		**Ulıwma bilimlendiriw mekteplerinde huqıqıy tálim-tárbiyanıń zárúrligi.....**	**376**
Турмбетова.З.Б		**Қорақалпоқ тили дарсларида ўқувчилар нутқини ҳикоя қилиш машқлари орқали ўстириш.....**	**379**
Пирниязова.Ш.О.		**Бошланғич синф ўқувчиларининг билишга қизиқишини шакллантиришнинг дарс структураси.....**	**383**
Хожамуратов.Р.И		**Талабаларнинг инновацион маданиятини ривожлантириш.....**	**386**

«Zamanagóy tálim máseleleri hám keleshekleri: joqarı bilimlendiriw hám mektep ámeliyatı» atamasındağı

Respublikalıq ilimiy- teoriyalıq hám ámeliy konferenciya

MATERIALLARÍ

«Zamonaviy ta’lim masalalari va istiqbollari: oliy ta’lim va maktab amaliyoti» mavzusida

Respublika miqyosida ilmiy-nazariy anjuman

MATERIALLARI

Ájiniyaz atındağı NMPI baspaxanasında basılǵan. 2023-j

Buyırtpa №. Nusqası-50 dana. Formatı 60x84. Kólemi 19 b.t.230100,

Nókis qalası, P. Seytov. n/j Reestr №